

DÓMUR DÓMSTÓLSINS

16. desember 2013*

*(Tilskipun 2003/98/EB um endurnotkun upplýsinga frá hinu opinbera –
Meginreglur um gjaldtöku – Gagnsæi – Hugtakið „kostnaður“ – Kröfur um að
opinber aðili standi undir sér fjárhagslega)*

Mál E-7/13,

BEIÐNI samkvæmt 34. gr. sammingsins milli EFTA-ríkjanna um stofnun eftirlitsstofnunar og dómstóls, um ráðgefandi álit EFTA-dómstólsins, frá Héraðsdómi Reykjavíkur, í máli

Creditinfo Lánstraust hf.

gegn

Þjóðskrá Íslands og íslenska ríkinu

varðandi túlkun á tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2003/98/EB frá 17. nóvember 2003 um endurnotkun upplýsinga frá hinu opinbera.

DÓMSTÓLLINN,

skipaður dómurunum: Carl Baudenbacher, forseta, Per Christiansen, framsögumanni, og Páli Hreinssyni,

dómritari: Gunnar Selvik,

hefur, með tilliti til skriflegra greinargerða frá:

- Stefnanda, í fyrirsvári er Reimar Pétursson, hrl.
- Stefndu, í fyrirsvári sem umboðsmaður er Einar Karl Hallvarðsson, ríkislögmaður.

* Beiðni um ráðgefandi álit á íslensku.

- Eftirlitsstofnun EFTA (ESA), í fyrirsvári sem umboðsmenn eru Xavier Lewis, framkvæmdastjóri lögfræði- og framkvæmdasviðs, Auður Ýr Steinarsdóttir og Catherine Howdle, lögfræðingar á lögfræði- og framkvæmdasviði.
- Framkvæmdastjórn Evrópusambandsins, í fyrirsvári sem umboðsmenn eru Gerald Braun og Nicola Yerrell, hjá lagaskrifstofu framkvæmdastjórnarinnar.

með tilliti til skýrslu framsögumanns,

og munnlegs málflutnings lögmanns stefnanda, Reimars Péturssonar, umboðsmanns stefndu, Einars Karls Hallvarðssonar, fulltrúa ESA, Catherine Howdle, og fulltrúa framkvæmdastjórnarinnar, Nicola Yerrell, sem fram fór 23. október 2013,

kveðið upp svofelldan

Dóm

I Löggjöf

EES-réttur

- 1 Tilskipun Evrópuþingsins og ráðsins 2003/98/EB frá 17. nóvember 2003 um endurnotkun upplýsinga frá hinu opinbera (Stjtið. ESB 2003 L 345, bls. 90) (tilskipunin) var tekin upp í XI. viðauka EES-samningsins, lið 5k, samkvæmt ákvörðun Sameiginlegu EES-nefndarinnar 105/2005 frá 8. júlí 2005 (Stjtið. ESB 2005 L 306, bls 41). Ákvörðunin tók gildi 1. september 2006.
- 2 Í 5., 9. og 14. lið formálsorða tilskipunarinnar segir:

(5) Eitt af meginmarkmiðunum með því að koma á fót innri markaði er að skapa skilyrði sem stuðla að þróun þjónustu sem nær til alls Bandalagsins. Upplýsingar frá hinu opinbera eru mikilvægur efniviður í stafrænar vörur og þjónustu og verða jafnvel enn mikilvægari uppspretta efnis eftir því sem þráðlaus efnisþjónusta þróast. Víðtæk landfræðileg útbreiðsla yfir landamæri mun einnig skipta sköpum í þessu samhengi. Auknir möguleikar á að endurnota upplýsingar frá hinu opinbera ættu m.a. að gera evrópskum fyrirtækjum kleift að hagnýta möguleika þeirra og stuðla að hagvexti og atvinnusköpun.

(9) Þessi tilskipun felur ekki í sér skyldu til að heimila endurnotkun gagna. Það er áfram ákvörðun aðildarríkisins eða hlutaðeigandi opinbers aðila hvort heimila skuli slíka endurnotkun eða ekki. Þessi tilskipun gildir um gögn sem gerð eru aðgengileg til endurnotkunar þegar opinberir aðilar gefa út leyfi fyrir upplýsingum, selja, dreifa, skiptast á eða gefa út upplýsingar. [...]

(14) Ef gjald er tekið fyrir skulu heildartekjurnar ekki vera meiri en sem nemur heildarkostnaðinum við að safna, framleiða, fjölfalda og dreifa gögnunum auk sanngjarns hagnaðarhlutar af fjárfestingunni að teknu tilhlýðilegu tilliti til þeirra krafna sem gerðar eru til viðkomandi opinbers aðila, þar sem það á við, um að hann standi undir sér fjárhagslega. Framleiðsla felur í sér að búa til gögnin og setja þau saman, og dreifing getur einnig falið í sér stuðning við notendur. Þar eð koma ber í veg fyrir of háa verðlagningu skulu efri mörk gjalds miðast við endurheimt kostnaðar, auk sanngjarns hagnaðarhlutar af fjárfestingunni, í samræmi við gildandi reikningsskilareglur og viðeigandi aðferðir við kostnaðarútreikninga hlutaðeigandi opinberra aðila. Efri mörk gjalda, sem eru sett í þessari tilskipun, eru með fyrirvara um rétt aðildarríkjanna eða opinberra aðila til að innheimta lægri gjöld eða engin gjöld og aðildarríkin skulu hvetja opinbera aðila til að gera gögn aðgengileg gegn gjaldi sem er ekki hærra en lágmarkskostnaður við að fjölfalda gögnin og dreifa þeim.

3 Samkvæmt 1. gr. eru í tilskipuninni settar lágmarksreglur um endurnotkun og hagnýtar leiðir til að auðvelda endurnotkun gagna sem til eru og eru í vörslu opinberra aðila.

4 Í 4. mgr. 2. gr. tilskipunarinnar er endurnotkun skilgreind með eftirfarandi hætti:

„endurnotkun“: notkun einstaklinga eða lögaðila á gögnum í vörslu opinberra aðila í viðskiptaskyni eða tilgangi sem ekki er viðskiptalegs eðlis, sem er annar en upphaflegur tilgangur hins opinbera með því að búa gögnin til. Skipti á gögnum milli opinberra aðila sem einungis eru til að sinna opinberu starfssviði þeirra er ekki endurnotkun,

5 Í 6. gr. tilskipunarinnar segir, um meginreglur um gjaldtöku:

Ef gjald er tekið skulu heildartekjurnar af því að láta í té og leyfa endurnotkun gagna ekki vera meiri en kostnaðurinn við söfnun, framleiðslu, fjölföldun og dreifingu auk sanngjarns hagnaðarhlutar af fjárfestingunni. Gjöld skulu vera kostnaðartengd á viðkomandi uppgjörstímabili og reiknuð út í samræmi við þær reikningsskilareglur sem gilda um þann opinbera aðila sem málið varðar.

6 Í 7. gr. tilskipunarinnar segir, um gagnsæi:

Öll skilyrði sem gilda um endurnotkun á gögnum í vörslu opinberra aðila og stöðluð gjöld fyrir hana skulu ákveðin fyrir fram og birt með rafrænum hætti ef unnt er og við á. Ef þess er óskað skal opinber aðili tilgreina grundvöll útreikninga á gjaldinu sem birt er. Hlutaðeigandi opinberir aðilar skulu einnig tilgreina til hvaða þátta er tekið tillit við útreikninga á gjöldum í undantekningartilvikum. Opinberir aðilar skulu tryggja að umsækjendum um endurnotkun gagna sé gerð grein fyrir þeim leiðum sem

tiltækar eru til að leggja fram kvartanir varðandi úrskurði eða venjur sem hafa áhrif á þá.

Landsréttur

- 7 Tilskipun 2003/98/EB var innleidd í íslenska löggjöf með lögum nr. 161/2006 sem breyttu upplýsingalögum nr. 50/1996 og bættu við þau nýjum kafla (VIII. kafla um endurnot opinberra upplýsinga). Þann 1. janúar 2013, eftir að málaferli þau sem hér um ræðir voru hafin fyrir héraðsdómi tóku núverandi upplýsingalög nr. 140/2012 gildi. VII. kafli gildandi upplýsingalaga, um endurnot opinberra upplýsinga, svarar til VIII. kafla fyrri laga með áorðnum breytingum.
- 8 Samkvæmt 6. mgr. 27. gr. upplýsingalaga nr. 50/1996 er heimilt að taka gjald fyrir að veita aðgang að upplýsingum úr opinberum skrá. Skal hlutaðeigandi stjórnvald setja sér gjaldskrá sem ráðherra staðfestir.
- 9 Þjóðskrá Íslands er ríkisstofnun sem heyrir undir innanríkisráðuneytið. Meðal verkefna sem Þjóðskrá hefur með höndum eru skráning margvíslegra upplýsinga um íbúa landsins og fasteignir. Þjóðskrá veitir ýmsa þjónustu sem við kemur matsgerðum, rafrænum aðgangi að skrá hennar og útgáfu vottorða, vegabréfa og nafnskírteina. Söluverð og greiðslumáti eru skráð í fasteignaskrá við hverja sölu lands og þær upplýsingar notaðar við útreikning hagvísu, á borð við vísitölu fasteignaverðs.
- 10 Í samræmi við 24. gr., samanber. 2. mgr. 9. gr., laga nr. 6/2001 um skráningu og mat fasteigna, er Þjóðskrá heimilt að vinna úr og láta þriðja aðila í té upplýsingar úr fasteignaskrá.
- 11 Í sömu grein er Þjóðskrá veitt heimild til gjaldtöku vegna slíkrar vinnslu og upplýsingagjafar, samkvæmt sérstakri gjaldskrá sem staðfest er af innanríkisráðherra. Samkvæmt 9. gr. laganna skal taka mið af kostnaði einstakra rekstrarþátta við ákvörðun fjárhæða gjaldskrárinnar, og skulu þeir aðgreindir í bókhaldi. Í greininni er jafnframt kveðið á um að gjaldskráin skuli endurskoðuð árlega.
- 12 Í 14. gr. laga nr. 88/1991 um aukatekjur ríkissjóðs er kveðið á um fjárhæðir sem innheimta má vegna upplýsingagjafar úr þinglýsingarbók.

II Málavextir og meðferð málsins fyrir landsdómstólnum

- 13 Stefnandi hefur með höndum skráningu og miðlun upplýsinga um fjárhagsmálefni og lánstraust og ýmsa þjónustu í tengslum við þá starfsemi. Vegna viðskipta sinna sækir hann um aðgang að gögnum og upplýsingum hjá opinberum aðilum, þar á meðal hjá stefnda, Þjóðskrá Íslands.
- 14 Á árunum 2004 til 2007 gerði stefnandi röð samninga við Fasteignamat ríkisins um aðgang að upplýsingum. Árið 2010 var Fasteignamat ríkisins sameinað Þjóðskrá og mynduð var stofnunin Þjóðskrá Íslands.

- 15 Þjóðskrá Íslands krafði stefnanda um gjöld vegna aðgangs að upplýsingum og gögnum og stefnandi gerir þá kröfu fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur að honum verði endurgreiddar þær greiðslur sem hann hafi innt af hendi á tímabilinu 11. janúar 2008 til 31. desember 2011. Þar sem gjaldskráin var samþykkt af fjármálaráðherra stefnir hann einnig íslenska ríkinu
- 16 Með beiðni, sem skráð var í málaskrá dómstólsins 29. apríl 2013, bar Héraðsdómur Reykjavíkur eftirfarandi spurningar undir dómstólinn:
- 1. Er það samrýmanlegt EES-rétti, sérstaklega 6. gr. tilskipunar nr. 2003/98/EB um endurnotkun opinberra upplýsinga, sbr. ákvörðun sameiginlegu EES-nefndarinnar nr. 105/2005 um breytingu á XI. viðauka (Fjarskiptaþjónusta) við EES-samninginn, að innheimta gjald fyrir hverja vélræna fyrirspurn úr þinglýsingarbók ef þannig háttar til að við ákvörðun gjaldsins hefur ekki legið fyrir útreikningur á „heildartekjum“ og „kostnaði“ í skilningi 6. gr. tilskipunarinnar?*
 - 2. Samrýmist það 6. gr. tilskipunarinnar ef við ákvörðun „kostnaðar“ í skilningi hennar er horft fram hjá:
 - a. tekjum hins opinbera, sem verða til við söfnun gagna, í formi gjalda sem einstaklingar og fyrirtæki greiða fyrir skráningu löggerninga í þinglýsingarbók, og*
 - b. tekjum hins opinbera, sem verða til við söfnun gagna, í formi skatta sem eru innheimtir sem stimpilgjöld af skráðum löggerningum samtímis því að einstaklingar og fyrirtæki leita eftir skráningu þeirra í þinglýsingarbók?**
 - 3. Samrýmist það 6. gr. tilskipunarinnar ef við ákvörðun „kostnaðar“ í skilningi hennar er talinn með kostnaður sem opinber aðili hefur af söfnun gagna, sem honum er lögskilt að safna óháð því hvort einstaklingar og fyrirtæki óska eftir endurnotkun þeirra?*
 - 4. Samrýmist það 6. gr. tilskipunarinnar ef við ákvörðun „kostnaðar“ í skilningi hennar væri löggjafanum játuð heimild til að ákveða með lögum fjárhæð gjaldsins án þess að ákveðin fjárhæð sæti efnislegri skoðun?*
 - 5. Samrýmist það 6. gr. tilskipunarinnar ef við ákvörðun „kostnaðar“ í skilningi hennar væri tekið tilhlýðilegt tillit til almennra krafna landslaga um að stofnanir ríkisins standi undir sér fjárhagslega?*
 - 6. Ef svarið við spurningu fimm er já, hvað felst í því nánar tiltekið og til hvaða kostnaðarþátta í rekstri hins opinbera má taka tillit í þessu samhengi?*

- 17 Vísað er til skýrslu framsögumanns um frekari lýsingu löggjafar, málsatvika, meðferðar málsins og skriflegra greinargerða sem dómstólnum bárust, sem verða ekki nefnd eða rakin nema að því leyti sem forsendur dómsins krefjast.

III Fyrsta og fjórða spurningin

- 18 Fyrsta og fjórða spurningin varða báðar þær aðferðir sem beitt er við útreikning gjaldtöku vegna endurnotkunar upplýsinga frá hinu opinbera og kröfur um gagnsæi þar að lútandi samkvæmt 6. gr. tilskipunarinnar. Með fyrstu spurningunni leitar landsdómstóllinn svars við því hvort það samrýmist ákvæðinu að innheimta gjald fyrir hverja vélræna fyrirspurn ef útreikningur á heildartekjum eða kostnaði hefur ekki legið fyrir við ákvörðun gjaldsins. Með fjórðu spurningunni leitar landsdómstóllinn svars við því hvort það samrýmist sama ákvæði að löggjafinn mæli fyrir um fjárhæð gjaldsins í lögum, án þess að nein ákveðin fjárhæð sæti efnislegri skoðun. Dómstóllinn telur rétt að taka afstöðu til þessara tveggja spurninga í einu lagi.
- 19 Landsdómstóllinn hefur takmarkað spurningar sínar við túlkun á 6. gr. tilskipunarinnar. Í því skyni að svar dómstólsins til landsdómstólsins komi að sem mestu gagni, telur dómstóllinn rétt að líta svo á að tilvísanir landsdómstólsins til 6. gr. tilskipunarinnar í fyrstu og fjórðu spurningu taki einnig til 7. gr. tilskipunarinnar.

Athugasemdir bornar fram við EFTA-dómstólinn

- 20 Stefnandi heldur því fram að fyrstu og fjórðu spurningunni verði að svara neitandi. Hann telur að tilskipunin leggi þá skyldu á aðildarríki að þau reikni út gjöld sem innheimt eru vegna endurnotkunar upplýsinga. Í 6. gr. sé kveðið á um að gjöld skuli reiknuð út í samræmi við þær reikningsskilareglur sem gilda um þann opinbera aðila er málið varðar. Ákvörðun gjalds vegna endurnotkunar sem á sér ekki stoð í útreikningi kostnaðar sé því ekki samþýðanleg 6. gr.
- 21 Að mati stefnanda eiga þessi sjónarmið hans stoð í 7. gr. tilskipunarinnar. Ákvæðið skyldi aðildarríki til að viðhafa gagnsæ vinnubrögð með áskilnaði um að gjöld fyrir endurnotkun skuli ákveðin fyrirfram. Enn fremur skuli sá opinberi aðili sem málið varðar tilgreina grundvöll útreikninga fyrir þeirri fjárhæð sem birt er, sé þess óskað, og þá einnig til hvaða þátta tekið er tillit við útreikninga á gjöldum sem eru frábrugðin þeim sem almennt tíðkast.
- 22 Stefnandi bendir á að hugsa megi sér aðstæður, einkum þegar stafræn gögn eiga í hlut, þar sem aðildarríki geti ákveðið gjöld á grundvelli jaðarkostnaðaraðferðar sem væru mun lægri en efri mörkin sem kveðið er á um í 6. gr. tilskipunarinnar. Það sé einungis við þess háttar aðstæður sem engin þörf er á útreikningi.
- 23 Að mati stefndu kveður 6. gr. á um að heildartekjur af því að láta gögn í té og leyfa endurnotkun þeirra skuli ekki vera umfram þann kostnað sem fellur til við að búa til upplýsingarnar. Útreikningur kostnaðar verði að einhverju marki að byggjast á sanngjarnri áætlun, í samræmi við þær reikningsskilareglur sem gilda

um þann opinbera aðila sem í hlut á. Hins vegar sé ekki gerð krafa um það í 6. gr. að notandi fái útreikninga kostnaðaráætlunar í hendur eða þeir séu gerðir aðgengilegir á þeim tímapunkti sem fjárhæð gjaldsins er ákveðin.

- 24 Að mati stefndu leikur enginn vafi á því að upplýsingar um heildartekjur af því að láta upplýsingarnar í té og leyfa endurnotkun, þ.e. heildartekjur af gjaldtöku vegna þeirrar þjónustu sem um ræðir, liggja fyrir í máli þessu með þeim hætti að unnt er að sannreyna þær. Almennt séð hafi kostnaðarútreikningar verið gerðir á grundvelli áætlana um fjárförf Þjóðskrár Íslands. Opinber yfirvöld geti kannað kostnaðinn fyrir fram og ákvörðunin sé háð endurskoðunarvaldi dómstóla eftir gildistöku. Útreikningar á kostnaði vegna söfnunar, framleiðslu, fjölföldunar og dreifingar upplýsinganna eru tiltækir og hafa verið lagðir fram fyrir héraðsdómi.
- 25 ESA heldur því fram að 6. og 7. gr. tilskipunarinnar verði að túlka hvora með hliðsjón af annarri. Í ákvæði 6. gr. sé kveðið á um efri mörk gjaldtökunnar, en ákvæði 7. gr. tryggi gagnsæi hennar.
- 26 Að mati ESA girðir 6. gr. tilskipunarinnar fyrir aðstæður þar sem heildartekjur fara fram úr kostnaði við söfnun, framleiðslu, fjölföldun og dreifingu gagna til endurnotkunar, auk sanngjarns hagnaðarhlutar af fjárfestingunni. Greinina verði að túlka svo að hún leggi sönnunarbyrðina á hinn opinbera aðila um að sýna fram á að gjaldtaka sé í samræmi við tilskipunina.
- 27 ESA telur 7. gr. skylda aðildarríki til að tryggja gagnsæi með tvennum hætti: Annars vegar með því að birta stöðluð gjöld, og hins vegar með því að skylda opinbera aðila til að tilgreina grundvöll útreikninga á gjöldum. Upplýsa beri um grundvöll útreikninganna þegar um er beðið, en slíkur útreikningur þurfi ekki að liggja fyrir áður en slík beiðni berst.
- 28 ESA telur að landsdómstóllinn geti komist að þeirri niðurstöðu að sú staðreynd, að Þjóðskrá byggji gjaldskrá sína á ákvæðum sem kveða nákvæmlega á um fjárhæð gjalda vegna tiltekinnar upplýsinga, uppfylli kröfu 7. gr. tilskipunarinnar um að gjald sé ákveðið fyrir fram og upplýsingar um það birtar.
- 29 ESA telur þó ljóst af orðalagi tilskipunarinnar að ef fyrirspurn þar að lútandi berst Þjóðskrá Íslands beri henni skylda til að gera grein fyrir grundvelli útreikninganna að baki hinum birtu gjöldum. Landsdómstóllinn lætur þó ekkert uppi um það hvort stefndu hafi útskýrt til hlítar hver grundvöllur útreikninganna að baki gjöldunum sé. Í þessu sambandi bendir ESA á að landsdómstóllinn geti farið fram á það við Þjóðskrá Íslands, að hún rökstyðji notkun umræddrar gjaldskrár, með hliðsjón af starfseminni og gjöldunum.
- 30 Framkvæmdastjórnin telur að samkvæmt 6. gr. verði að reikna öll gjöld með þeim hætti að þau tryggi að heildartekjur vegna þeirra fari ekki fram úr skilgreindu þaki. Þar af leiðandi verður, við ákvörðun fjárhæðar gjaldsins, að fara fram efnisleg skoðun á heildarkostnaði og heildartekjum yfir ákveðið uppgjörstímabil.

- 31 Framkvæmdastjórnin viðurkennir að þetta geti skapað vandamál í framkvæmd, sérstaklega á fyrsta uppgjörstímabilinu eftir útgáfu upplýsinga til endurnotkunar, þegar lítil merki eru um þann fjölda notenda sem kann að hafa áhuga á upplýsingunum. Að mati framkvæmdastjórnarinnar verður að minnsta kosti að gera áætlun um heildartekjur til að uppfylla kröfur 6. gr. tilskipunarinnar. Sú ályktun styðst einnig við skyldur um gagnsæi samkvæmt 7. gr., úr því að þar sé ekki einungis kveðið á um að gjöldin skuli fyrirfram ákveðin, heldur einnig að grundvöllur útreikninganna skuli tilgreindur, ef þess er óskað. Það gerir óhjákvæmilega ráð fyrir því að mat hafi farið fram, bæði á heildartekjum og kostnaði. Ef útreikningurinn byggist á áætlunum sem síðar reynast rangar, er sú krafa gerð samkvæmt 6. gr. að gjaldtakan verði leiðrétt í samræmi við nýjar upplýsingar.
- 32 Loks telur framkvæmdastjórnin að viðeigandi kerfi verði að vera til staðar til að endurskoða fjárhæð gjaldsins.

Álit dómstólsins

- 33 Í 5. lið formálsorða tilskipunarinnar segir að gögn frá hinu opinbera séu mikilvægur efniviður í stafrænar vörur og þjónustu. Gera eigi evrópskum fyrirtækjum kleift að hagnýta möguleika sína og stuðla að hagvexti og atvinnusköpun.
- 34 Upplýsingar frá hinu opinbera eru lykilþáttur í atvinnugreinum upplýsingasamfélagsins (sjá grænbók framkvæmdastjórnarinnar, COM(1998)585). Eitt meginmarkmiða lagasetningar á þessu sviði var að jafna stöðu evrópskra fyrirtækja gagnvart bandarískum keppinautum þeirra, sem notið hafa góðs af háþróuðu, skilvirknu kerfi upplýsinga frá hinu opinbera á öllum stigum stjórnsýslunnar, allt frá gildistöku laga um aðgang að upplýsingum (e. Freedom of Information Act) 1966. Framkvæmdastjórnin leggur áherslu á að markviss stefna stjórnvalda í Bandaríkjunum til tryggja aðgang og notkun upplýsinga frá hinu opinbera í ábataskyni hefur mjög örvað þróun bandaríska upplýsingaiðnaðarins (sjá áður tilvitnaða grænbók framkvæmdastjórnarinnar, bls. 1).
- 35 Samkvæmt 1. gr. tilskipunarinnar eru í henni settar lágmarksreglur um endurnotkun og hagnýtar leiðir til að auðvelda endurnotkun gagna sem til eru og eru í vörslu opinberra aðila. Í 4. mgr. 2. gr. er „endurnotkun“ skilgreind sem öll notkun á gögnunum í viðskiptaskyni eða tilgangi sem ekki er viðskiptalegs eðlis, sem er annar en upphaflegur tilgangur hins opinbera með því að búa gögnin til.
- 36 Það er ljóst af 9. lið formálsorðanna, að þótt tilskipunin feli ekki í sér skyldu til að heimila endurnotkun gagna, skulu opinberir aðilar hvattir til að gera öll gögn í vörslu sinni aðgengileg til endurnotkunar.
- 37 Þegar endurnotkun er heimiluð og tekið er gjald vegna hennar, er það markmið tilskipunarinnar, eins og fram kemur í 14. lið formálsorðanna, að koma í veg fyrir

of háa verðlagningu. Í þessu samhengi verður að hafa í huga að þeir opinberu aðilar sem um ræðir starfa jafnan í skjóli einokunar.

- 38 Í 6. gr. kemur því fram að gjaldtakan skuli ekki vera hærrí en sem nemur kostnaðinum við söfnun, framleiðslu, fjölföldun og dreifingu auk sanngjarns hagnaðarhlutar af fjárfestingunni.
- 39 Verðlagning skiptir miklu máli þegar fjallað er um notkun stafræna upplýsingageirans á upplýsingum frá hinu opinbera. Hún ræður mestu um hvort fyrirtæki innan hans sýni áhuga á að fjárfesta í virðisaukandi vörum og þjónustu sem byggir á upplýsingum frá hinu opinbera. Bandarísk fyrirtæki hagnast á þeirri staðreynd að þau hafa ókeypis aðgang að upplýsingum hins opinbera þar í landi (sjá áður tilvitnaða grænbók framkvæmdastjórnarinnar, bls. 14). Ef evrópsk fyrirtæki eiga að standa jafnfætis keppinautum sem starfa annars staðar í heiminum geta útreikningar kostnaðarþátta og hagnaðarhluta af fjárfestingu ekki verið þannig að þau standi talsvert verr að vígi. Það er landsdómstólsins að meta staðreyndir þar að lútandi, sérstaklega með tilliti til þess hvaða vaxtastig á við hverju sinni. Landsdómstóllinn verður því að hafa í huga að 6. gr. tilskipunarinnar miðar ekki að því að opinberir aðilar hagnist.
- 40 Enn fremur skulu stöðluð gjöld fyrir endurnotkun á gögnum ákveðin fyrirfram og birt í samræmi við 7. gr. tilskipunarinnar. Ef þess er óskað, skal opinber aðili tilgreina grundvöll útreikninga á gjaldinu sem birt er. Þetta skal gert til að gera einstaklingum og rekstraraðilum kleift að sannreyna hvort umrædd gjöld samrýmist 6. gr. tilskipunarinnar. Ekki er gerð sú krafa samkvæmt tilskipuninni að grundvöllur útreikninganna sé gerður aðgengilegur á þeim tímapunkti sem fjárhæð gjaldsins er ákveðin. Krafan um að stöðluð gjöld, innan þeirra marka sem sett eru í 6. gr., skuli vera ákveðin fyrirfram gerir engu að síður ráð fyrir því að efnisleg skoðun hafi farið fram á þeim tíma sem fjárhæð gjaldsins er ákveðin. Sú krafa hlýtur að gilda hvort sem fjárhæð gjaldsins er ákveðin með lagasetningu þar til bærra yfirvalda, eða með öðrum hætti.
- 41 Ef óvissa ríkir um einhverja þætti útreikningsins, verður hinn opinberi aðili hið minnsta að gera sanngjarna áætlun, til dæmis í formi meðaltals af kostnaði við að heimila endurnotkun, líkt og framkvæmdastjórnin hefur bent á. Ef áætlunin reynist röng, og slíkt felur í sér að gjaldtakan er í ósamræmi við 6. gr. tilskipunarinnar, verður að leiðrétta útreikningana.
- 42 Það er landsdómstólsins að ákveða hvort aðferðirnar sem notaðar eru til að reikna gjöldin, og gagnsæi þeirra, uppfylli kröfur tilskipunarinnar í máli því sem rekið er fyrir honum. Landsdómstóllinn verður hins vegar að hafa í huga að sönnunarbyrðin um þetta atriði hvílir á hinu opinbera.
- 43 Til að öllu sé til haga haldið, bendir dómstóllinn á að einstaklingar og atvinnurekendur eiga rétt á endurgreiðslu gjalda sem innheimt hafa verið í EES-ríki, ef innheimtan reynist brot á reglum EES-réttar. Það leiðir af réttindum sem þeim hafa verið veitt. EES-ríkinu sem um ræðir er því að meginstefnu skylt að endurgreiða gjöld sem innheimt hafa verið í trássi við EES-rétt (sjá, til

samanburðar, nýlegt mál, C-191/12 *Alakor*, dómur frá 16. maí 2013, enn óbirtur, 22. og 33. málsgrein og dómaframkvæmd sem þar er vitnað til).

- 44 Undantekning er gerð frá endurgreiðsluskyldunni þegar endurgreiðsla hefði í för með sér óréttmæta auðgun. Endurgreiðsluskyldan á ekki við ef sannað er að sá, sem skyldaður var til að greiða ólöglegt gjöld, hafi í reynd velt þeim yfir á aðra (sjá, til samanburðar, áður tilvitnað mál, *Alakor*, 25. mgr. og dómaframkvæmd sem þar er vitnað til). Slík undantekning verður hins vegar að sæta þröngri túlkun (sjá, til samanburðar, nýlegt mál, C-398/09 *Lady & Kid and Others* [2011] ECR I-7375, 20. mgr.).
- 45 Það er réttarkerfis hvers EES-ríkis að útfæra málsmeðferðarreglur varðandi slíkar endurgreiðslur. Hins vegar mega þær reglur hvorki vera óhagstæðari þeim sem gilda um sambærileg innlend mál (meginreglan um jafnræði við málsmeðferð), né með þeim hætti að það sé í reynd ómögulegt eða óhæfilega erfitt að sækja réttindi sem veitt eru samkvæmt EES-rétti (meginreglan um skilvirk áhrif EES-réttar) (sjá, til samanburðar, áður tilvitnað mál *Alakor*, 26. mgr. og dómaframkvæmd sem þar er vitnað til). Þar af leiðandi er það landsdómstólsins að meta hvort hinum innheimtu gjöldum hafi verið velt yfir á aðra, með hliðsjón af öllum atvikum málsins.
- 46 Hvort gjöldum, sem innheimt hafa verið í andstöðu við reglur EES-réttar, hafi verið velt áfram yfir á aðra, fer eftir atvikum hvers máls, sérstaklega aðstæðum á markaði. Vænta má þess að aðili sem hefur í reynd einokunarstöðu á markaði velti gjöldunum að fullu yfir á viðskiptavini. Ef um samkeppni er að ræða getur verið að rekstraraðili geti ekki velt neinum hluta gjaldanna yfir á aðra með sama hætti (sjá, til samanburðar, dóm Hæstaréttar Noregs frá 28. maí 2008 í málinu 2007/1738, Rt. 2008, bls. 738, 52. mgr.). Enn fremur skal þess gætt, að í þeim tilvikum þar sem gjöldunum hefur verið velt yfir á viðskiptavini, að fullu eða að hluta, þá þarf slíkt ekki nauðsynlega að fela í sér óréttmæta auðgun. Sá sem þurfti að greiða gjöldin getur engu að síður hafa orðið fyrir tapi, einkum vegna minnkandi sölu (sjá, til samanburðar, áður tilvitnað mál *Lady & Kid and Others*, 21. mgr., og dómaframkvæmd sem þar er vitnað til).
- 47 Hvað varðar hinar sérstöku aðstæður þar sem gjaldtaka vegna endurnotkunar upplýsinga frá hinu opinbera, sem ákveðin er með lögum, telst óhófleg, bendir dómstóllinn á að dómstólar aðildarríkis verða eftir fremsta megni að beita hverjum þeim lögskýringaraðferðum sem viðurkenndar eru samkvæmt landsrétti, í því skyni að niðurstaðan verði í samræmi við viðeigandi EES-reglu (sjá, meðal annars, mál E-7/11 *Grund* [2012] EFTA Ct. Rep. 191, 83. mgr., og dómaframkvæmd sem þar er vísað til).
- 48 Fyrstu og fjórðu spurningunni verður því að svara á þann veg, að samkvæmt 6. og 7. gr. tilskipunarinnar sé gerð krafa um það, í þeim tilvikum þar sem gjald er innheimt vegna endurnotkunar upplýsinga frá hinu opinbera, að efnisleg athugun hafi farið fram þegar fjárhæð gjaldsins er ákveðin. Athugunin verður að sýna fram á að heildartekjur af slíkri gjaldtöku fari ekki fram úr kostnaði við söfnun, framleiðslu, fjölföldun og dreifingu gagna, auk sanngjarns hagnaðarhlutar af

fjárfestingunni. Ef óvissa ríkir um þá þætti sem máli skipta fyrir útreikningana, verður í það minnsta að gera áætlun. Grundvöll útreikninganna verður þó aðeins að gera aðgengilegan þegar um hann er beðið. Það gildir óháð því hvort fjárhæð gjaldsins er ákveðin með lögum af þar til bæru yfirvaldi, eða með öðrum hætti.

IV Önnur og þriðja spurningin

- 49 Önnur og þriðja spurningin varða báðar kostnaðarhugtak 6. gr. tilskipunarinnar. Með þriðju spurningunni leitar landsdómstóllinn í meginatriðum svars við því, hvort taka megi tillit til þess kostnaðar sem opinber aðili hefur af söfnun gagna sem honum er lögskilylt að safna við ákvörðun kostnaðar í skilningi ákvæðisins. Með annarri spurningunni leitar landsdómstóllinn svars við því hvort tekjur hins opinbera, sem verða til við söfnun gagna, t.d. í formi gjalda og skatta, svo sem stimpilgjöld, hafi áhrif þegar kostnaður er ákveðinn í skilningi 6. gr. Dómstóllinn telur rétt að svara þessum spurningum í einu lagi.

Athugasemdir bornar fram við EFTA-dómstólinn

- 50 Afstaða stefnanda er fyrst og fremst sú að einungis beri að líta til kostnaðar og tekna sem tengjast því að láta gögn í té og leyfa endurnotkun þeirra þegar kostnaður í skilningi 6. gr. er ákveðinn. Þar af leiðandi megi líta fram hjá kostnaði og tekjum sem skapast hafa við að útbúa gögn, sem til staðar eru, í upphaflegum tilgangi.
- 51 Ef dómstóllinn kemst hins vegar að þeirri niðurstöðu að það samrýmist 6. gr. að innheimta gjöld vegna kostnaðar sem kominn er til áður en gögnin eru látin í té og endurnotkun þeirra leyfð, telur hann að einnig beri að taka fyrri tekjur með í reikninginn. Kostnaðinn sem vísað er til í 6. gr. verði því að skilja sem nettókostnað.
- 52 Stefndu telja að 6. gr. viðurkenni kostnaðinn af söfnun upplýsinga. Á hinn bóginn hafi skattheimta, eins og innheimta stimpilgjalds, engin áhrif á meginreglurnar sem ákvæðið hefur að geyma. Skráningargjöld og stimpilgjöld séu ekki tekjur sem orðið hafa til við að láta skjöl í té og leyfa endurnotkun þeirra og þau ættu því ekki að vera tekin með í útreikningana.
- 53 ESA telur að við ákvörðun kostnaðar í skilningi 6. gr. sé heimilt að telja með kostnað sem opinber aðili hefur af söfnun gagna sem honum er lögskilylt að safna óháð því hvort einstaklingar og fyrirtæki óska eftir endurnotkun þeirra.
- 54 Enn fremur er það álit ESA, að 6. gr. útiloki að líta megi framhjá tekjum sem til verði við söfnun gagnanna. Ef tekjur verða til á meðan á söfnuninni stendur muni það augljóslega hafa þau áhrif að þær lækki eða vegi á móti kostnaðinum af söfnuninni.
- 55 Framkvæmdastjórnin hafnar röksemdum stefnanda um að kostnaður, í skilningi 6. gr., verði eingöngu að tengjast framleiðslu gagnanna í þeim tilgangi að leyfa endurnotkun þeirra. Við munnlegan flutning málsins lagði framkvæmdastjórnin

áherslu á að orðalag 6. gr. viki sérstaklega að tekjum af endurnotkun, en ákvæðið vísi jafnframt með mun almennari hætti til kostnaðar við söfnun, framleiðslu, fjölföldun og dreifingu. Ef Evrópulöggjöfinni hefði verið ætlað að þrengja umfang kostnaðarhugtaksins, hefði löggjafinn séð til þess. Framkvæmdastjórnin benti á að 6. gr. hafi nýlega verið breytt með tilskipun 2013/37/EU (Stjtíð. ESB 2013 L 175, p. 1). Um leið og nýtt ákvæði 6. gr. tekur gildi verði meginreglan sú að ekki megi taka kostnað af söfnun og framleiðslu með í reikninginn. Að mati framkvæmdastjórnarinnar gerir tilskipunin engan greinarmun á upplýsingum sem lögskilt er að safna og öðrum upplýsingum.

- 56 Þótt ekkert komi fram í texta 6. gr. um vægi tekna sem ríkið hefur af skráningargjöldum og stimpilgjöldum við söfnun gagna, telur framkvæmdastjórnin ljóst að heildartekjur af endurnotkun geti ekki verið umfram kostnað við söfnun, framleiðslu, fjölföldun og dreifingu þessara gagna, auk sanngjarns hagnaðar af fjárfestingunni.
- 57 Framkvæmdastjórnin er því þeirrar skoðunar að 6. gr. útiloki opinbera aðila frá því að endurheimta kostnað að fullu með gjaldtöku vegna endurnotkunar samhliða sérstakri gjaldtöku vegna upphaflegu söfnunarinnar. Slíkar aðstæður væru ekki einungis brot á þakinu sem sett er í 6. gr., heldur væru þær einnig í andstöðu við það markmið tilskipunarinnar að halda gjöldum vegna endurnotkunar eins lágum og kostur er til að styðja við nýsköpun og þróun stafrænnar efnisþjónustu, eins og fram kemur í 1. mgr. 1. gr. tilskipunarinnar og 5. lið formálsorða hennar.

Álit dómstólsins

- 58 Eins og fram er komið, kveður 6. gr. tilskipunarinnar á um að ef gjald er tekið skulu heildartekjurnar ekki fara fram úr kostnaðinum við söfnun, framleiðslu, fjölföldun og dreifingu umræddra gagna, auk sanngjarns hagnaðarhlutar af fjárfestingunni.
- 59 Það leiðir af orðalaginu, að kostnaður í merkingu ákvæðisins takmarkist ekki við kostnaðinn við að auðvelda endurnotkun, það er, fjölföldun og dreifingu. Heimilt er að telja með kostnað sem opinber aðili hefur af upphaflegri söfnun og framleiðslu umræddra gagna. Þetta gildir óháð því hvort hinum opinbera aðila hafi verið skylt að safna gögnunum samkvæmt lögum, þar sem enginn slíkur greinarmunur er gerður í tilskipuninni.
- 60 Í 14. lið formálsorðanna er lögð á það áhersla að aðildarríkin hvetji opinbera aðila til að gera gögn aðgengileg gegn gjaldi sem nemi ekki meira en lágmarkskostnaði við að fjölfalda gögnin og dreifa þeim. Einnig ber að hafa í huga að tilskipuninni var nýlega breytt með tilskipun 2013/37/EB. Um leið og sú breyting tekur gildi verður meginreglan samkvæmt hinni nýju 6. gr. að ekki megi telja með kostnað vegna söfnunar og fjölföldunar.
- 61 Hins vegar er gert ráð fyrir því í tilskipuninni, ef talinn er með kostnaður sem opinber aðili hefur af upphaflegri söfnun og framleiðslu gagna, að tekjur sem

verða til vegna þeirra, til dæmis gjöld og skattar eins og stimpilgjöld, sem lækka eða koma til móts við þann kostnað, séu einnig teknar með í reikninginn. Þar af leiðandi verður að skilja kostnaðarhugtak 6. gr. með þeim hætti að það vísi til nettókostnaðar. Ef einungis væri tekið tillit til kostnaðar vegna söfnunar en ekki til tekna sem verða til vegna hennar, myndi það grafa undan áhrifum þess markmiðs tilskipunarinnar að koma í veg fyrir of háa verðlagningu.

- 62 Það er landsdómstólsins að taka afstöðu til atvika málsins sem rekið er fyrir honum og ákveða til hvaða kostnaðarhluta beri, samkvæmt framansögðu, að líta til í samræmi við 6. gr.
- 63 Annarri og þriðju spurningunni verður því að svara á þann veg að þegar kostnaður í skilningi 6. gr. tilskipunarinnar er ákveðinn, sé heimilt að telja með kostnað sem opinber aðili hefur af upphaflegri söfnun og framleiðslu þeirra gagna sem um ræðir. Skulu þá allar tekjur sem verða til vegna þeirra, til dæmis gjöld og skattar eins og stimpilgjöld, sem lækka eða koma til móts við þann kostnað, einnig teknar með í reikninginn.

V Fimmta og sjötta spurningin

- 64 Fimmta og sjötta spurning héraðsdóms varða það hvort, og þá að hve miklu leyti, beri að taka tillit til krafna sem gerðar eru til opinbers aðila um að hann standi undir sér fjárhagslega, hvort sem þær eru almennar eða sértækar, þegar kostnaður er ákveðinn samkvæmt 6. gr. tilskipunarinnar. Dómstóllinn telur rétt að taka afstöðu til þessara tveggja spurninga í einu lagi.

Athugasemdir bornar fram við EFTA-dómstólinn

- 65 Stefnandi telur að skipt geti máli við ákvörðun hagnaðarhlutar, hvort gerðar séu kröfur um það að opinber stofnun standi undir sér fjárhagslega, að því gefnu að slíkar kröfur leiði ekki til gjaldtöku sem er hærri en þakið sem kveðið er á um í 6. gr. tilskipunarinnar.
- 66 Stefndu benda á að taka megi tilhlýðilegt tillit til krafna um að opinber stofnun standi undir sér fjárhagslega, þar sem þær eru gerðar, og telja það í samræmi við tilskipunina. Í 6. gr. tilskipunarinnar sé hvorki kveðið á um að hvaða marki skuli endurheimta viðurkenndan kostnað, né að hvaða marki slíkt skuli gert með almannafé, að því gefnu að efri mörkin sem sett eru í ákvæðinu séu virt.
- 67 Að sögn stefndu er hvergi í íslenskri löggjöf gerð almenn krafa um að stofnanir ríkisins standi undir sér fjárhagslega. Starfsemi opinberra aðila á Íslandi sé fjármögnuð með opinberu fé, með eigin tekjum eða blöndu af þessu tvennu. Hægt sé að taka tillit til tekna af gjaldtöku og annarra tekjulinda viðkomandi opinbers aðila, ef þær renna ekki beint til ríkissjóðs. Í máli því sem rekið er fyrir héraðsdómi eru aðstæður með þeim hætti að gerð hefur verið sérstök krafa til Þjóðskrár Íslands um að hún standi undir sér fjárhagslega. Það eru því endurnotendur, í stað skattborgara, sem látnir eru bera kostnaðinn af framleiðslu upplýsinganna.

- 68 ESA heldur því fram að tilskipunin útiloki ekki að gerð sé almenn krafa um að opinberar stofnanir standi undir sér fjárhagslega. Markmið tilskipunarinnar sé að hvetja opinbera aðila til að dreifa upplýsingum. Einnig sé það opinberum aðilum hvati til að auðvelda endurnotkun gagna, að þeir geti vænst sanngjarns hagnaðarhlutar af fjárfestingu sinni. Þær kröfur sem gerðar eru um að stofnun standi undir sér fjárhagslega verði þó að tengjast meðferð gagnanna. Ekki sé hægt að líta til kostnaðar við alla starfsemi opinbers aðila.
- 69 Framkvæmdastjórnin telur að þakið sem sett er í 6. gr. taki mið af sanngjörnum hagnaðarhluta fjárfestingar. Eins og komi fram í 14. lið formálsorða tilskipunarinnar sé heimilt að taka tilhlýðilegt tillit til krafna um að viðkomandi opinber aðili standi undir sér fjárhagslega, þegar það á við. Við mat á því hvað telst sanngjarn hagnaðarhlutur af fjárfestingunni ber að líta til þeirra kostnaðarpátta sem tengjast með beinum hætti söfnun, framleiðslu, fjölföldun og dreifingu gagna. Rýmri túlkanir væru andstæðar meginmarkmiði tilskipunarinnar um að hvatt skuli til að þjónustu með stafrænu efni sem byggist á upplýsingum í vörslu opinberra aðila verði komið á fót, og að auðvelda endurnotkun þeirra, eins og segir í 1. mgr. 1. gr. og 5. tölul. formálsorða tilskipunarinnar.

Álit dómstólsins

- 70 Í 6. gr. tilskipunarinnar segir að tekjur megi ekki vera hærri en sem nemur kostnaðinum við söfnun, framleiðslu, fjölföldun og dreifingu þeirra gagna sem um ræðir, auk sanngjarns hagnaðarhlutar af fjárfestingunni, að virtum þeim kröfum sem kunna að vera gerðar til viðkomandi opinbers aðila um að standa undir sér fjárhagslega, eins og kveðið er á um í 14. lið formálsorða tilskipunarinnar.
- 71 Í samræmi við framangreint má taka tillit til almennra eða sértækra krafna um að opinber aðili standi undir sér fjárhagslega þegar kostnaður er ákveðinn samkvæmt 6. gr. tilskipunarinnar. Engu að síður verður kostnaður í skilningi 6. gr., ásamt sanngjörnum hagnaðarhluta, að tengjast meðferð gagnanna, hvort sem það er vegna upphaflegrar söfnunar eða framleiðslu þeirra eða þess að liðkað sé fyrir endurnotkun þeirra með fjölföldun og dreifingu, eins og ESA og framkvæmdastjórnin hafa bent á. Við innheimtu gjalda má því ekki líta til kostnaðarpátta og fjárfestinga sem eru ótengd þeirri gagnavinnslu sem óhjákvæmileg er í tengslum við endurnotkun í skilningi 6. gr. Þessar meginreglur um gjaldtöku samkvæmt 6. gr. eru hinar sömu, óháð kröfum um að umræddur opinber aðili standi undir sér fjárhagslega.
- 72 Við munnlegan málflutning gáfu stefndu í skyn, í svari við spurningu sem beint var til þeirra, að gjöldin sem innheimt eru vegna endurnotkunar gagna í málinu sem rekið er fyrir héraðsdómi, séu notuð til að standa straum af kostnaði við þjónustu Þjóðskrár Íslands sem stefnandi hefur ekki sjálfur notið. Ef sannreynt er að gjöldin séu notuð til að mæta öðrum kostnaði en þeim sem til fellur vegna söfnunar, framleiðslu, fjölföldun og dreifingar umræddra gagna, ásamt sanngjörnum hagnaðarhluta af því að auðvelda endurnotkun, er slík gjaldtaka andstæð 6. gr. Það er landsdómstólsins að meta hvort svo sé.

- 73 Fimmtu og sjöttu spurningunni verður því að svara á þann veg, að líta megi til krafna sem gerðar eru til opinberra stofnana um að þær standi undir sér fjárhagslega þegar lagt er mat á kostnað samkvæmt 6. gr. tilskipunarinnar. Þetta á við að því marki að einungis sé litið til kostnaðarþátta, ásamt sanngjörnum hagnaðarhluta, sem tengjast þeirri gagnavinnslu sem nauðsynleg er til að gera endurnotkun mögulega í samræmi við 6. gr.

VI Málskostnaður

- 74 ESA og framkvæmdastjórn Evrópusambandsins, sem skilað hafa greinargerðum til EFTA-dómstólsins, skulu hvor bera sinn málskostnað. Þar sem um er að ræða mál sem er hluti af málarekstri fyrir Héraðsdómi Reykjavíkur kemur það í hlut þess dómstóls að kveða á um kostnað málsaðila.

Með vísan til framangreindra forsenda lætur,

DÓMSTÓLLINN

uppi svohljóðandi ráðgefandi álit um spurningar þær sem Héraðsdómur Reykjavíkur beindi til dómstólsins:

- 1. Samkvæmt 6. og 7. gr. tilskipunar 2003/98/EB er gerð krafa um það, í þeim tilvikum þar sem gjald er innheimt vegna endurnotkunar upplýsinga frá hinu opinbera, að efnisleg athugun hafi farið fram þegar fjárhæð gjaldsins er ákveðin. Athugunin verður að sýna fram á að heildartekjur af slíkri gjalddöku fari ekki fram úr kostnaði við söfnun, framleiðslu, fjölföldun og dreifingu gagna, auk sanngjarns hagnaðarhlutar af fjárfestingunni. Ef óvissa ríkir um þá þætti sem máli skipta fyrir útreikningana, verður í það minnsta að gera áætlun. Grundvöll útreikninganna verður þó aðeins að gera aðgengilegan þegar um hann er beðið. Það gildir óháð því hvort fjárhæð gjaldsins er ákveðin með lögum af þar til bæru yfirvaldi, eða með öðrum hætti.**
- 2. Þegar kostnaður í skilningi 6. gr. tilskipunarinnar er ákveðinn, er heimilt að telja með kostnað sem opinber aðili hefur af upphaflegri söfnun og framleiðslu þeirra gagna sem um ræðir. Skulu þá allar tekjur sem verða til vegna þeirra, til dæmis gjöld og skattar eins og stimpilgjöld, sem lækka eða koma til móts við þann kostnað, einnig teknar með í reikninginn.**
- 3. Líta má til krafna sem gerðar eru til opinberra stofnana um að þær standi undir sér fjárhagslega þegar lagt er mat á kostnað samkvæmt 6. gr. tilskipunarinnar. Þetta á við að því marki að einungis sé litið til kostnaðarþátta, ásamt sanngjörnum hagnaðarhluta, sem tengjast þeirri gagnavinnslu sem nauðsynleg er til að gera endurnotkun mögulega í samræmi við 6. gr.**

Carl Baudenbacher

Per Christiansen

Páll Hreinsson

Kveðið upp í heyranda hljóði í Lúxemborg 16. desember 2013

Gunnar Selvik
Dómritari

Carl Baudenbacher
Forseti